

DOKAZANA KVALITETA

Hrvatska

NACIONALNI SUSTAV KVALITETE
POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI

Nacionalni sustav kvalitete „Dokazana kvaliteta“

Nacionalni sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ je dobrovoljni sustav koji je uspostavilo Ministarstvo poljoprivrede kroz Zakon o poljoprivredi¹ i Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“² s ciljem da se dodatno označi poljoprivredne i prehrambene proizvode s posebnim karakteristikama unutar pojedinih sektora kao i u svrhu zaštite proizvođača od nepoštenih praksi.

Posebne karakteristike proizvoda koji je označen znakom „Dokazana kvaliteta“ odnose se na specifične zahtjeve vezane za proizvodnju označenog proizvoda, a koje su definirali sami proizvođači u Specifikaciji proizvoda, službenom dokumentu, javno dostupnom na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede³. Specifični zahtjevi, navedeni u Specifikaciji proizvoda, predstavljaju nadstandarde u odnosu na uobičajen način proizvodnje istog proizvoda koji nije označen znakom „Dokazana kvaliteta“. Ovakav nacionalni sustav je upravo garancija da se kupuje domaći proizvod za čiju kvalitetu su zaslužni visoki standardi u načinu proizvodnje i prerade proizvoda, briga za okoliš i dobrobit životinja kao i najkraće moguće vrijeme puta od polja i farmi do stola.

1 Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18, 44/20, 127/20. – Odluka Ustavnog suda RH, 52/21 i 152/22)

2 Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ (Narodne novine, br. 18/20, 93/21 i 128/22)

3 Dokazana-kvaliteta <https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/hrana-111/oznake-kvalitete/dokazana-kvaliteta/4226>

Proizvodnja i kontrola

Proizvode označene znakom „Dokazana kvaliteta” proizveli su proizvođači koji su tijekom proizvodnje pratili i ispunili specifične zahtjeve proizvodnje propisane u Specifikaciji proizvoda, a sukladnost njihovih proizvoda sa pravilima iz Specifikacije potvrdilo je delegirano tijelo ovlašteno od strane Ministarstva poljoprivrede.

Znak „Dokazana kvaliteta”

Proizvodi koji se proizvode u skladu sa Specifikacijama proizvoda za koje je priznata oznaka iz nacionalnog sustava kvalitete „Dokazana kvaliteta”, mogu biti označeni na sljedeća tri načina, a ovisno o podrijetlu glavnog sastojka:

Znakom „Dokazana kvaliteta” s naznakom države Hrvatske mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi** koji su proizvedeni i/ili prerađeni u Republici Hrvatskoj, a Hrvatska je ujedno i zemlja podrijetla glavnog sastojka.

Znakom „Dokazana kvaliteta” s naznakom države mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi** kod kojih država na znaku označava zemlju gdje je taj proizvod proizveden i/ili prerađen, a ista je kao i zemlja podrijetla glavnog sastojka.

Znakom „Dokazana kvaliteta” bez naznake države mogu se označiti samo **poljoprivredni i prehrambeni proizvodi** kod kojih zemlja u kojoj su proizvedeni i/ili prerađeni nije ista kao i zemlja podrijetla glavnog sastojka.

Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi označeni znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ najbolji su izbor jer potrošaču jamče:

- ✓ visoku kvalitetu
- ✓ domaće podrijetlo
- ✓ posebne karakteristike proizvoda
- ✓ kontroliranu proizvodnju i preradu.

Odabirom proizvoda označenog znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ potrošači mogu biti sigurni u kvalitetu, podrijetlo i način proizvodnje te pridonijeti očuvanju okoliša, očuvanju radnih mjesta, razvoju domaće poljoprivredne proizvodnje i ruralnog prostora.

Mlijeko i mliječni proizvodi označeni znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ najbolji su izbor jer sadrže tri najvažnije karakteristike: višu kvalitetu, domaće podrijetlo, dodatnu kontrolu proizvodnje.

Znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ na kravljem, ovčjem i kozjem mlijeku i mliječnim proizvodima, osigurava potrošačima vrhunsku kvalitetu proizvoda, dodatnu kontrolu proizvodnje, a istovremeno potvrđuje da su kravlje, ovčje i kozje mlijeko i mliječni proizvodi u potpunosti proizvedeni u državi navedenoj na znaku „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“. Znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ na kravljem, ovčjem i kozjem mlijeku i mliječnim proizvodima odražava dodanu vrijednost proizvoda i jamči da je označeni proizvod u potpunosti hrvatskog podrijetla.

Biraj najbolje, kupuj domaće!

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI

DODATNE INFORMACIJE
ZA PROIZVOĐAČE I POTROŠAČE

Prednosti i obveze uključivanja u nacionalni sustav kvalitete „Dokazana kvaliteta“

Svaki proizvođač i prerađivač trebao bi razmotriti prednosti, ali i obveze koje proizlaze iz sudjelovanja u nacionalnom sustavu kvalitete „Dokazana kvaliteta“.

PREDNOSTI:

- ✓ prepoznatljivost znaka
- ✓ povećana vidljivost proizvoda na trgovačkim policama
- ✓ dodana vrijednost proizvoda
- ✓ potencijalno povećanje proizvodnje

OBVEZE PROIZVOĐAČA I PRERAĐIVAČA:

- ✓ poštivanje svih kriterija navedenih u Specifikaciji proizvoda
- ✓ vođenje evidencija o proizvodnji navedenih u Specifikaciji proizvoda
- ✓ nadzor nad proizvodnjom od strane delegiranog tijela ovlaštenog od strane Ministarstva poljoprivrede za potvrđivanje sukladnosti proizvoda sa Specifikacijom
- ✓ označavanje proizvoda znakom „Dokazana kvaliteta“

Sudjelujući u nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“, proizvođači uspostavljaju više tržišne standarde od propisanih, dodatnu transparentnost i sljedivost podrijetla proizvoda tijekom cijelog proizvodnog procesa kao i jačanje povjerenja potrošača osiguravanjem redovitih i neovisnih kontrola svih dionika u lancu proizvodnje proizvoda.

Specifikacija proizvoda

Specifikacija proizvoda je službeni dokument kojim proizvođači i prerađivači definiraju posebne karakteristike poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda i sastavni je dio Zahtjeva za priznavanje oznake iz nacionalnog sustava kvalitete. Specifikacijom se za svaki proizvodni sektor (npr. za voće, povrće, konzumna jaja, meso peradi, svinjsko meso, za kravlje, ovčje i kozje mlijeko i mliječne proizvode i sl.) detaljno utvrđuju kriteriji koji utječu na višu kvalitetu proizvoda, odnosno zahtjevi u načinu njihove proizvodnje, prerade ili kvalitete te podrijetlo glavnog sastojka.

Specifikacija proizvoda mora sadržavati:

- ✓ naznaku sektora i vrste poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koje se traži priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“
- ✓ opis postupaka proizvodnje
- ✓ posebne karakteristike proizvoda temeljene na objektivnim, mjerljivim i drugim kriterijima koji obuhvaćaju:
 - sastav proizvoda
 - način proizvodnje glavnog sastojka
 - kvalitetu glavnog sastojka
 - dobrobit životinja
 - hranidbu životinja
 - duljinu prijevoza
 - brzinu prerade glavnog sastojka
 - tretiranje pri skladištenju i transportu
 - podrijetlo glavnog sastojka
 - zaštitu okoliša
- ✓ opis sustava sljedivosti kroz cijeli postupak proizvodnje i/ili prerade proizvoda

Posebne karakteristike proizvoda moraju jamčiti specifična svojstva proizvoda ili specifične metode poljoprivredne djelatnosti ili proizvodnje ili kvalitetu završnog proizvoda koje predstavljaju nadstandard u odnosu na uobičajeni način proizvodnje.

Specifikacija proizvoda za mlijeko i mliječne proizvode primjenjuje se na proizvodnju kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka i mliječnih proizvoda.

Zahtjev za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“, može podnijeti:

- ✓ proizvođač ili skupina proizvođača koja predstavlja proizvođače i prerađivače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koje je izrađena Specifikacija proizvoda
- ✓ pojedinac koji mora dokazati da je jedini proizvođač toga proizvoda te biti upisan u odgovarajuće upisnike subjekata i objekata u poslovanju s hranom ili druge odgovarajuće upisnike koje vode nadležna tijela
- ✓ pravna osoba kojoj su posebnim zakonom dane ovlasti za zastupanje interesa većine proizvođača.

Što slijedi nakon podnošenja Zahtjeva za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“?

Kada Povjerenstvo za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“, utvrdi da je dokumentacija potpuna te da su ispunjeni uvjeti za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“, Ministarstvo poljoprivrede na svojim mrežnim stranicama objavljuje Specifikaciju proizvoda čime počinje teći period prigovora u kojem bilo koja pravna ili fizička osoba može uložiti prigovor na Specifikaciju proizvoda, u roku od 30 dana od dana njezine objave.

Ukoliko prigovor nije podnesen, Ministarstvo poljoprivrede Specifikaciju proizvoda upućuje na postupak notifikacije u skladu s Direktivom (EU) 2015/153 tijekom kojega Europska komisija i druge države članice mogu dati svoje mišljenje na dostavljenu Specifikaciju proizvoda. Razdoblje mirovanja iznosi najmanje tri mjeseca.

Nakon proteka prethodne procedure, Ministarstvo poljoprivrede na prijedlog Povjerenstva za priznavanje oznake „Dokazana kvaliteta“, donosi Rješenje o priznavanju oznake iz nacionalnog sustava kvalitete „Dokazana kvaliteta“, za proizvod za koji je podnesen Zahtjev te je Specifikacija proizvoda tim postupkom potvrđena.

Svaki zainteresirani subjekt koji želi ući u sustav prije svega trebao bi proučiti Specifikaciju proizvoda, javno dostupnu na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede te ako smatra da svoju proizvodnju može provesti u skladu sa zahtjevima definiranim u Specifikaciji, dužan je javiti se delegiranom tijelu ovlaštenom od strane Ministarstva poljoprivrede za poslove potvrđivanja sukladnosti sa Specifikacijom. Popis ovlaštenih delegiranih tijela dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede. Nakon uspješno završenog postupka potvrđivanja sukladnosti sa Specifikacijom, ovlašteno delegirano tijelo će subjektu izdati Potvrdu o sukladnosti proizvoda sa Specifikacijom čime on postaje korisnik znaka „Dokazana kvaliteta“ i svoj proizvod može označiti znakom „Dokazana kvaliteta“.

Uključivanje proizvođača mlijeka i mliječnih proizvoda u nacionalni sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ je dobrovoljno pri čemu znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ mogu koristiti samo proizvođači koji su dobili Potvrdu o sukladnosti od ovlaštenog delegiranog tijela.

Nakon dobivanja Potvrde o sukladnosti, upotreba znaka je obavezna ukoliko se mlijeko i mliječni proizvodi stavljaju na tržište.

Certificirani proizvođači kao i mljekare, dužni su za mlijeko i mliječne proizvode iz sustava uspostaviti identifikacijski (numerički) sustav, voditi evidenciju o proizvedenim i prodanim količinama mlijeka i mliječnih proizvoda te osigurati sljedivost.

Svi dionici sustava doprinose većoj zastupljenosti domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na tržištu, povećanju kupovine istih kao i dugoročnoj suradnji između svih dionika sustava te jačanju domaćeg lanca prehrane.

Mlijeko i mliječni proizvodi koji ispunjavaju najviše standarde

Proizvođači mlijeka i mliječnih proizvoda koji koriste znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“, moraju osigurati proizvodnju prema točno definiranim kriterijima u Specifikaciji proizvoda.

Najznačajniji preduvjet za proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda je primjena propisane tehnologije proizvodnje koja uključuje podrijetlo, kvalitetu i brzinu prerade glavnog sastojka.

Specifikacija proizvoda za mlijeko i mliječne proizvode dostupna je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede:

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/Dokazana_kvaliteta/Specifikacija_DokazanaKvaliteta_mlijeko723.pdf

Posebne karakteristike proizvoda kao jamstvo kvalitete

1. Podrijetlo glavnog sastojka (kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka)

Proizvođači koji sudjeluju u nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“, moraju osigurati da se svi proizvodni procesi provode u državi podrijetla, što znači da su kravle, ovčje i kozje mlijeko i mliječni proizvodi u potpunosti proizvedeni u Republici Hrvatskoj.

2. Kvaliteta glavnog sastojka (kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka)

Kravlje mlijeko

Geometrijski prosjek uzoraka sirovog kravljeg mlijeka ne smije sadržavati ukupan broj mikroorganizama veći od 90.000/ml i ukupan broj somatskih stanica veći od 380.000 /ml.

Ovčje i kozje mlijeko

Ukoliko se mliječni proizvodi izrađuju od toplinski obrađenog mlijeka, geometrijski prosjek ne smije sadržavati ukupan broj mikroorganizama veći od 1.300.000 u 1 ml.

Ukoliko se mliječni proizvodi izrađuju od sirovog mlijeka, geometrijski prosjek ne smije sadržavati ukupni broj mikroorganizama veći od 300.000 u 1 ml mlijeka.

Mikrobiološka kvaliteta mlijeka određena je ukupnim brojem mikroorganizama. Ukupan broj mikroorganizama je odraz opće higijene u mužnji, skladištenju i prijevozu mlijeka te učinkovitosti njegovog hlađenja. Proizvodnja mlijeka optimalnog sastava koja će zadržati odgovarajuća svojstva tijekom prerade, omogućava se održavanjem dobrog zdravlja i pravilne hranidbe životinja, pravilnom mužnjom i dostatnim hlađenjem mlijeka kao i strogom higijenom u cijelom proizvodnom lancu.

3. Brzina prerade glavnog sastojka (kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka)

Osnovna sirovina za mliječne proizvode je svježe mlijeko koje mora biti prihvaćeno u objektu za preradu u roku od najviše 20 sati od preuzimanja kod proizvođača.

Vrijeme od preuzimanja mlijeka kod proizvođača do zaprimanja mlijeka u objektu za preradu, utječe na svježinu mlijeka, a time i bolju mikrobiološku kvalitetu na lokaciji prerade.

Sustav sljedivosti kroz cijeli postupak proizvodnje

Svi dionici koji su uključeni u sustav obvezni su voditi evidencije i zapise prema pojedinačnim kriterijima Specifikacije proizvoda.

Sustavom sljedivosti mora se omogućiti praćenje podataka od proizvođača mlijeka koji isporučuju mlijeko i sudjeluju u Sustavu, kapacitet proizvodnje, količine isporučenih i obrađenih sirovina, sve do količine proizvedenog proizvoda koji će nositi znak.

Sljedivost je osigurana i sustavom označavanja i registracije goveda, ovaca i koza te registracijom njihova premještanja, a podaci o tome vode se u Središnjem registru domaćih životinja.

Označavanje mlijeka i mliječnih proizvoda znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“

Znak se stavlja na pretpakovinu proizvoda odnosno mora se istaknuti na mjestu prodaje u slučaju nepretpakiranih mliječnih proizvoda na način da je vidljiv, neizbrisiv i čitljiv.

Kod nepretpakiranih mliječnih proizvoda korisnik Znak mora osigurati nedvosmisleno povezivanje proizvoda sa znakom „Dokazana kvaliteta – Hrvatska.“

- Znak „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“ na ambalaži i proizvodima mora se nalaziti u **glavnom vidnom polju**.
- **Najmanja dopuštena veličina znaka** „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“, je 30 mm u širini. U posebnim prilikama zbog malih ambalaža i proizvoda veličina se može smanjiti na **15 mm**.
- **Priručnik s uputama za korištenje znaka i grafički izgled znaka** „Dokazana kvaliteta – Hrvatska“, dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede.

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/Dokazana_kvaliteta/Dokazana%20kvaliteta%20STANDARDI%20A4%2009-2021%20WEB.pdf

Na ambalaži i proizvodima, veličina znaka „Dokazana kvaliteta“ mora se nalaziti u glavnom vidnom polju.

Postoji li mjera potpore za podmirenje troškova certificiranja?

S obzirom da certifikacija uzrokuje dodatne troškove u poslovanju, proizvođači poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda imaju pravo na naknadu troškova kontrole u okviru Intervencije 77.01. – Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete.

Tko može biti korisnik mjere potpore za podmirenje troškova certificiranja?

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici (pojedinačno ili skupina) upisani u Upisnik poljoprivrednika/Upisnik poljoprivrednih gospodarstava ili registrirani za preradu poljoprivrednih proizvoda, koji ulaze u:

- sustav kvalitete „Dokazana kvaliteta”.

Koji su prihvatljivi troškovi?

Prihvatljivi troškovi u okviru Intervencije 77.01. – Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete u:

- troškovi ulaska u sustav kvalitete
- godišnji troškovi sudjelovanja u sustavu kvalitete
- troškovi stručne kontrole i certifikacije od strane delegiranog tijela

Koliki je iznos potpore za naknadu troškova?

Visina potpore: do 3.000 EUR-a godišnje po korisniku

Intenzitet potpore: 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Postoji li potpora za sufinanciranje troškova promidžbe proizvoda „Dokazana kvaliteta“?

Potpore 77.02. namijenjena je za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu.

Koristiti je može skupina proizvođača koja je uključena u EU ili nacionalni sustav kvalitete za organizaciju i/ili sudjelovanje na sajmovima, izradu promotivnih materijala, multimedijalne proizvode, web razvoj i promociju, kupnju oglasnog prostora, promotivne kampanje, razne komunikacijske kanale, radionice i seminare, promotivne aktivnosti na prodajnim mjestima od nacionalnog značaja ili EU.

Potpore iznosi do 70 % prihvatljivih troškova, 30.000 EUR-a godišnje po korisniku, najviše do 100.000 EUR-a tijekom programskog razdoblja.

Biraj najbolje, kupuj domaće!

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE